

РОДОВИЙ ВІДМІНОК ЯК КОМПОНЕНТ ВІДМІНКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ПОСТРАДЯНСЬКОГО ПЕРІОДУ І ЯК ОБ'ЄКТ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМЦІВ

Автор подає зведену характеристику родового відмінка в українській мові для іноземців (з поясненням англійською мовою): умови його вживання, граматичні форми змінюваних за відмінками частин мови, особливості узгодження цих частин мови і запитання до них у родовому відмінку. Для кращого засвоєння матеріалу автор також подає таблиці, підсумкові запитання і вправи.

Ключові слова: *родовий відмінок, рід, число, закінчення, запитання, узгодження, вправа.*

Засвоєння основних принципів морфології української мови, ознайомлення з відмінковою системою української мови, розуміння її граматичної функції і необхідності використання того чи іншого відмінка у конкретній фразі, а також отримання навичок визначення і формування необхідних категорій іменника, прикметника, особового, вказівного і присвійного займенника у різних відмінках, узгодження слів у фразі, вміння ставити смислові запитання до кожного слова у словосполученні та реченні є важливою основою для засвоєння курсу української мови. Оскільки родовий відмінок є важливою складовою відмінкової системи української мови, детальне ознайомлення з ним є суттєвим етапом у вивченні морфології української мови.

Для якісного оволодіння матеріалом особам, що вивчають українську мову, слід порадити уважно прочитати текст з поясненнями теми, ретельно проаналізувати та засвоїти його і виконувати практичні завдання.

Advice for a foreigner:

Try to read attentively the thesis: «Ukrainian nouns, personal pronouns, adjectives, demonstrative pronouns, possessive pronouns in the genitive case. Coordination of nouns with adjectives, demonstrative pronouns and possessive pronouns in the genitive case».

Analyze the given tables and rules attentively.

Pay attention to the use of Ukrainian nouns, personal pronouns, adjectives, demonstrative pronouns, possessive pronouns in the genitive case.

Learn the main rules of using Ukrainian nouns, personal pronouns, adjectives, demonstrative pronouns, possessive pronouns in the genitive case.

Memorize given material attentively.

Do written home assignments carefully and diligently.

Educational aim:

You will learn Ukrainian nouns, personal pronouns, adjectives, demonstrative pronouns, possessive pronouns in genitive case; coordination of nouns with adjectives, demonstrative pronouns and possessive pronouns in the genitive case.

COMMENTS TO THE GENITIVE CASE

We are going to speak about:

- the genitive case in the Ukrainian language;
- Ukrainian nouns in the genitive case;
- Ukrainian personal pronouns in the genitive case;
- Ukrainian adjectives in the genitive case;
- Ukrainian demonstrative pronouns in the genitive case;
- Ukrainian possessive pronouns in the genitive case;
- coordination of nouns with adjectives, demonstrative pronouns and possessive pronouns in the genitive case.

One of the functions of the genitive case in the Ukrainian language is to correspond to the English -'s / -s'.

The genitive case sometimes corresponds to the English -'s / -s' end (which equals combination that consists preposition **of** and **a noun**), e. g.

Це сестра Стівена. / This is Stephen's sister.

Це вірш Пушкіна. / This is a poem of Pushkin.

Nouns in the genitive case in these phrases we use instead of possessive pronouns in form of the nominative case. Look:

Це його сестра. / This is his sister.

Це його вірш. / This is his poem.

In these phrases nouns in the genitive case name the person to whom this object (thing, another person, etc.) belongs.

Look attentively at some more examples:

This is mother's (her) shoes. / Це взуття мами (її).

These are teacher's (his) books. / Це книжки викладача (його).

This is son's (his) toy. / Це іграшка сина (його).

This is brother's (his) friend. / Це друг сина (його).

This is friend's (his) sister. / Це сестра друга (його).

This is a poem of Pushkin (his). / Це вірш Пушкіна (його).

This is a room of brother (his). / Це кімната брата (його).

This is a dog of friend (his). / Це пес друга (його).

This is a notebook of student (his). / Це зошит студента (його).

Nouns in given function of the genitive case of the Ukrainian language answer the questions: «кого?» («whom?»), «чий?» («чия?», «чье?», «чий?» («whose?»). Look:

– Це взуття мами. (Кого? Чие?).

– Чие це взуття?

– Поема Пушкіна. (Кого? Чия?)

– Чия поема?

– Гості брата. (Кого? Чий?).

– Чий гості?

– Телефон Світлани. (Кого? Чий?).

– Чий телефон?

Прочитайте речення. Зверніть увагу на форму запитання «чий?».

1. Це ручка Стівена. (Чия це ручка?)

2. Це олівець Степана. (Чий це олівець?)
 3. Це місце Василя. (Чис це місце?)
 4. Це однокласники Ліди. (Чії це однокласники?)
- Зверніть увагу на запитання:

Це кабінет декана. (Чий це кабінет?)
 Це кабінет фізики. (Який це кабінет?)

Вправа. *Поставте запитання до підкреслених слів.*

1. Це книжка студента. 2. Це студенти університету. 3. Це лист сестри. 4. Це план тексту. 5. Це кабінет фізики. 6. На столі лежить підручник хімії. 7. У мене в сумці лежить підручник фізіології. 8. Це фотографії батька і матері. 9. Це словник Ахмеда.

Look what ends have nouns used in form of the genitive case.

Masculine nouns (animated and inanimate).

Note:

Nouns of singular form masculine gender with the end -o and without ends – with a last consonant or with soft sign in the genitive case end with **-а (-я), -у(-ю)**. Other nouns of singular form masculine gender in the genitive case have another ends. Look on the rules given below:

a) the end -o (of noun of masculine gender singular animated) in the nominative case changes into the end -а in the genitive case singular [-o (case 1) → -а (case 2)], for example:

батько – батька	Михайло – Михайла
дядько – дядька	Павло – Павла
тато – тата	Петро – Петра

b) men's names that have ends as nouns of feminine gender change as nouns of feminine gender:

– the end -а in the nominative case singular used after not a sibilant consonant changes into the end -и in the genitive case singular, for example: Микола – Миколи;

– but the end -а in the nominative case singular after the sibilant consonants: ж, ч, ш, щ transforms into the end -і in the genitive case singular, for example: Міша – Міші, Саша – Саші;

– the end -я in the nominative case singular transforms into the end -і in the genitive case singular, for example: Коля – Колі, Вася – Васі;

– the end -я after a vowel in the nominative case singular changes into the end -і in the genitive case singular, for example: Дія – Дії;

c) the ends: -а, -у in the genitive case singular connect to the last consonant in an animated and inanimate nouns of masculine gender singular (of the nominative case) [cons. (case 1) → +а (case 2); cons. (case 1) → +у (case 2)], for example:

син – сина	поверх – поверху
викладач – викладача	будинок – будинку
м'яч – м'яча	університет – університету

d) the ends: -я, -ю in the genitive case singular use instead of softening mark in an animated and inanimate nouns of masculine gender singular in the nominative case [-ь (case 1) → -я (case 2); -ь (case 1) → -ю (case 2)], for example:

Василь – Василя	камінь – каменя
українець – українця	камінь – каменю
автомобіль – автомобіля	профіль – профілю

e) the last consonant -й in the nominative case singular transforms into the end -я or into the end -ю in an animated and inanimate nouns of masculine gender in the genitive case singular [-й (case 1) → -я (case 2); -й (case 1) → -ю (case 2)], for example:

Юрій – Юрія	трамвай – трамвая
Сергій – Сергія	санаторій – санаторію
герой – героя	обрій – обрію

f) to the last consonant -р in an animated and inanimate nouns of masculine gender (in form of the nominative case) in the genitive case singular sometimes add the end -я (бібліотекаря, лікаря, пекаря (baker), слюсаря (fitter, maintenance man, plumber), sometimes add the end -а (кумира (idol), столяра (joiner), бригадира (team leader, chief guard, senior conductor), директора (director), проректора (vice-principal, vice-president (of a University or other type of a higher school), vice-rector), режисера (producer, director), ректора (rector, president, chancellor).

The form of the genitive case coincides with the form of the nominative case for some nouns of singular form masculine gender of foreign men's names which ends with a vowel, for example: Оджо, Отто, Ніколя, Кабі, Праву, Абді, Раві, Генрі, Санні.

Look on the table:

Nom.	батько	Микола	викладач	Сергій	Бібліотекар	Отто
Gen.	батька	Миколи	викладача	Сергія	бібліотекаря	Отто
Nom.	дядько	Саша	будинок	герой	лікар	Ніколя
Gen.	дядька	Саші	будинку	героя	лікаря	Ніколя
Nom.	Михайло	Вася	автомобіль	трамвай	пекар	Кабі
Gen.	Михайла	Васі	автомобіля	трамвая	пекаря	Кабі
Nom.	Петро	Дія	профіль	санаторій	директор	Праву
Gen.	Петра	Дії	профілю	санаторію	директора	Праву

Rules of use of the two possible ends: -а (-я), -у (-ю) (for determining which end of nouns of singular form masculine gender (with the end -о, without ends – with a last consonant or with soft sign) to use in the genitive case) are complicated (complex). Therefore person what study the Ukrainian language must acquaint oneself with them in details. Pay attention to some of them.

The ends: -а, -я in the genitive case use when nouns name:

1. Назви осіб та істот, власні імена та прізвища (persons, personal and beings (creatures) names and surnames): професора, лікаря, Петра, Коваленка.
2. Назви конкретних одиничних предметів (names of concrete (specific) single (isolated) objects (things): словника, олівця, підручника.
3. Назви машин і їх деталей (names of cars and components (parts) of them: автомобіля, акумулятора, мотора, багажника, дизеля, трактора, комбайна.
4. Назви будівель і їхніх частин (переважно з наголосом на закінченні) (names of buildings and their parts (mainly with stress on the end): гаража, карниза, каміна, кутка.
5. Назви частин тіла (names of parts of a body): пальця, скелета, ліктя, нігтя, носа.
6. Назви мір довжини, ваги, часу, місяців і днів тижня (names of measures of length, weight, time, months and days of week): метра, кілограма, грама, місяця, грудня, листопада, вівторка.

7. Назви населених пунктів (names of settlements (populated areas): Києва, Тернополя, Севастополя, Ужгорода, but Кривого Рогу.

8. Назви річок з наголосом на закінченні (names of rivers with stress on the end): Дністра, Прута, але Південного Бугу.

9. Назви грошових одиниць і числові назви (names of monetary units and number names): долара, карбованця, рубля, фунта стерлінгів, мільйона, десятка.

10. Терміни іншомовного походження, що означають елементи будови чогось, конкретні предмети, геометричні фігури і їх частини (belonging to another language terms what mean elements of construction (structure) of something, concrete (specific) objects (things), geometrical figures and their parts): атома, катода, ромба, сегмента, сектора, шківа.

The ends: -у, -ю in the genitive case use when nouns name:

1. Збірні поняття (sectional, prefabricated concepts): загалу, капіталу, каравану, тексту, лісу, парку, оркестру, тому, хору.

2. Назви дій, процесів, станів, властивостей, ознак, формацій, явищ суспільного життя, загальних і абстрактних понять: (names of actions, processes, conditions (states), characteristics, features (characteristics), formations, phenomena of social life, universal (general) and abstract concepts): аналізу, бігу, процесу, шуму, руху, інтересу, конфлікту, лету (льоту), хисту, шуму, крику, мажору, міражу, принципу, прогресу, світогляду, ідеалу, достатку, принципу, розвитку, процесу, способу, стану, засобу.

3. Назви почуттів (names of feelings): болю, жалю, страху.

4. Назви ігор і танців (names of games and dances): футболу, баскетболу, бадмінтону, тенісу, хокею, краков'яку, вальсу, танцю, but гопака, крикета.

5. Назви природніх явищ (names of natural phenomena): вітру, граду, снігу, дощу.

6. Назви речовин і матеріалів (names of substances and materials): соку, чаю, цукру, but хліба.

7. Назви установ, закладів, організацій, а також будівель, приміщень і їхніх частин (names of institutions (establishments), organizations and also buildings (constructions), lodgings (apartments) and their parts): інституту, університету, клубу, комітету, штабу, вокзалу, заводу, магазину, метрополітену, поверху, коридору, тину, але в іменниках-назвах архітектурних деталей (переважно з наголосом на закінченні) вживається закінчення -а (-я) (but nouns-names of an architectural details mainly with stress on the end): гаража, млина, хліва, карниза. Слова: міст, паркан і пліт – у родовому відмінку однини мають обидва закінчення (words: міст, паркан, and пліт – in the genitive case singular form have both ends): моста і мосту, паркана і паркану, плота і плоту.

8. Географічні назви (назви країн, територій (крім населених пунктів), річок (із наголосом здебільшого не на закінченні), озер та ін.) (geographical names (names of countries territories (except names of settlements (populated areas)), names of rivers with a stresses not on the ends mainly), lakes and so forth): Єгипту, Пакистану, Ірану, Криму, Китаю, Південного Бугу, Дунаю, Єнісею, Дону, Байкалу.

9. Переважна більшість слів-назв місця, простору та ін. (vast (smashing, overwhelming) majority of words names of places, spaces and other (another): світу, краю, майдану, абзацу, уривку, але (but) горба, хутора, і після зменшеної форми на -к- (and after diminished form with -к-): майданчика, будиночка, ліска.

10. Терміни іншомовного походження, що означають фізичні або хімічні процеси, частину площі та ін. (belonging to another language terms what mean physical or chemical processes, part of space (area) and so forth): імпульсу, синтезу, ферменту.

11. Літературні терміни (literary terms): жанру, роману, стилю, сюжету.

Деякі іменники чоловічого роду однини у родовому відмінку можуть мати паралельні закінчення -а (-я) чи -у (-ю). Ці закінчення вживаються залежно від значення слова, наприклад (some nouns of masculine gender singular form can have the parallel ends -а (-я) or -у (-ю) in the genitive case. These ends use depending on meaning of a word, for example): акта (документ (document) – акту (дія (action), апарата (прилад (device) – апарату (установа (institution), буряка (одиничне (single) – буряку (збірне (sectional), інструмента (одиничне (single) – інструменту (збірне (sectional), каменя (одиничне (single) – каменю (збірне (sectional), пояса (предмет (thing) – поясу (просторове поняття (spatial, dimensional concept), рахунка (документ (document) – рахунку (процес (process), стола (одиничний предмет (single object) – столу (збірне – про їжу, що є на столі (sectional – about food what is on the table), телефона (предмет (thing) – телефону (номер телефону (telephone number)).

You must remember that nouns what name more wide and abstract concepts usually have the end -у (-ю). Nouns what mark more exact concepts as a rule have the end -а (-я). But in the practice you can see a lot of exceptions. That is why if you have questions you always must to check necessary word in the orthographical dictionary of the Ukrainian language.

The vocabulary at the back of file provides information on the correct genitive singular end for many masculine nouns.

Do exercises.

Вправа. *Поставте іменники з дужок у форму родового відмінка, вживаючи закінчення -а (-я) або -у (-ю). Поясніть вживання відповідного закінчення.*

1. Ми слухали виступ (speech, statement) (Президент). 2. Дайте мені, будь ласка, склянку (сік). 3. Я хочу купити кілограм (сир). 4. Бейрут – столиця (Ліван). 5. Ми – студенти (університет). 6. Це будинок (гуртожиток). 7. Мій брат – робітник (завод). 8. Ми дивилися концерт артистів (театр). 9. Це кімната (Самір). 10. Його брат – директор (банк). 11. Він прочитав наказ (ректор). 12. Студент виконав завдання (викладач).

Feminine nouns (animated and inanimate).

The end -а (of noun of feminine gender singular animated and inanimate) after not sibilant consonants in the nominative case changes into the end -і in the genitive case singular [-а (case 1) → -и (case 2)], for example:

сестра – сестри	книжка – книжки
Світлана – Світлани	перерва – перерви

The end -а after the sibilant consonants: ж, ч, ш, щ (of noun of feminine gender singular animated and inanimate) in the nominative case changes into the end -і in the genitive case singular [-а (case 1) → -і (case 2)], for example:

груша – груші	площа – площі	здача – здачі
---------------	---------------	---------------

The end -я after consonant (of noun of feminine gender singular animated and inanimate) in the nominative case changes into the end -і in the genitive case singular [-я (case 1) → -і (case 2)], for example:

вулиця – вулиці	Оля – Олі
пісня – пісні	Аня – Ані

The end -я after another vowel and after apostrophe (of noun of feminine gender singular animated and inanimate) in the nominative case changes into the end -ї in the genitive case singular [-я (case 1) → -ї (case 2)], for example:

історія – історії	Степанія – Степанії
лекція – лекції	шия – шії
аудиторія – аудиторії	сім'я – сім'ї

The end -ї adds to the last not sibilant consonant of an animated and inanimate nouns of feminine gender singular in the genitive case singular [cons. (case 1) → + -ї (case 2)], for example:

кров – крові	любов – любові	Любов – Любові
--------------	----------------	----------------

The end -ї adds to the last sibilant consonants: ж, ч, ш, щ (of noun of feminine gender singular animated and inanimate) in the genitive case singular [sibilant cons. (case 1) → + -ї (case 2)], for example:

подорож – подорожі	річ – речі	ніч – ночі
--------------------	------------	------------

Final -ь after a consonant (of noun of feminine gender singular animated and inanimate) changes into the end -ї in the genitive case singular [-ь (case 1) → -ї (case 2)], for example:

відповідь – відповіді	розповідь – розповіді
повість – повісті	сповідь – сповіді

The form of the genitive case coincides with the form of the nominative case for some nouns of singular form feminine gender of foreign lady's names which ends both with a vowel and a consonant, for example:

Рут – Рут	Боскі – Боскі
Раджвіндер – Раджвіндер	Шруті – Шруті
Давіндер – Давіндер	Анжелі – Анжелі
Адар – Адар	Алсу – Алсу

There is no change in the genitive case some countries' names as Сомалі, Перу, Чилі, Нікарагуа, Конго, Марокко.

Look on the table:

Nom.	сестра	вулиця	подорож	відповідь	Рут
Gen.	сестри	вулиці	подорожі	відповіді	Рут
Nom.	книжка	пісня	річ	повість	Боскі
Gen.	книжки	пісні	речі	повісті	Боскі
Nom.	перерва	Оля	ніч	розповідь	Алсу
Gen.	перерви	Олі	ночі	розповіді	Алсу
Nom.	груша	аудиторія	кров	сповідь	Чилі
Gen.	груші	аудиторії	крові	сповіді	Чилі
Nom.	площа	Степанія	любов		Перу
Gen.	площі	Степанії	любові		Перу
Nom.	здача	сім'я			Нікарагуа
Gen.	здачі	сім'ї			Нікарагуа

розповідь – narration, narrative, story, tale.

Neuter nouns.

The end -o (of noun of neuter gender singular of animated and of inanimate in the nominative case) changes into the end -a in the genitive case singular [-o (case 1) → -a (case 2)], for example:

яблуко – яблука печиво – печива
 молоко – молока свято – свята

The end -e (of noun of neuter gender singular animated and inanimate in the nominative case) after not sibilant consonant changes into the end -я in the genitive case singular [-e (case 1) → -я (case 2)], for example:

море – моря місце – місця
 поле – поля обличчя – обличчя

But the end -e after sibilant consonants (of noun of neuter gender singular animated and inanimate in the nominative case) changes into the end -а in the genitive case singular [-e (case 1) → -а (case 2)], for example:

прізвище – прізвища плече – плеча
 становище – становища (condition, state, status, situation)

The form of the genitive case coincides with the form of the nominative case for nouns of singular form neuter gender with the end -я after a double similar consonants and after (two) different consonants what go together, for example:

життя – життя запитання – запитання
 завдання – завдання щастя – щастя

But the end -я (of noun of neuter gender singular animated and inanimate in the nominative case) changes into the end -і in the genitive case singular [-я (case 1) → -і (case 2)] in the word ім'я: ім'я – імені.

Animated nouns of neuter gender what denote newly-born creature forms in the genitive case singular form have the ends -ати, -яти [-а (case1) → -ати (case 2); -я (case 1) → -яти (case 2)]. Look on the table:

Animated nouns of neuter gender what denote newly-born creature forms

Nom.	хто?	Gen.	кого?
-а, -я	дитинча	-ати, -яти	дитинчати
	каченя		каченяти
	кошеня		кошеняти
	курча		курчати
	маля		маляти
	немовля		немовляти
	хлоп'я		хлоп'яти
	цуценя		цуценяти
	щєня		щєняти
	ягня		ягняти

дитинча – child, little one щєня – puppy
 курча – chick, chicken ягня – lamb, lambkin
 маля – kiddy; baby; little one

Look on the sectional table:

Nom.	дерево	море	плече	життя	маля	ім'я
Gen.	дерева	моря	плеча	життя	маляти	імені
Nom.	село	поле	прізвище	обличчя	хлоп'я	
Gen.	села	поля	прізвища	обличчя	хлоп'яти	
Nom.	печиво	місце	становище	щастя	дитинча	
Gen.	печива	місця	становища	щастя	дитинчати	

The form of the genitive case coincides with the form of the nominative case for some nouns of singular form of foreign origin of neuter gender like: пюре, меню, таксі, фото, шосе, радіо, кіно, пальто.

Plurality.

Masculine gender.

In plurality the ends: -и, -і, used after all consonants of **inanimate nouns of masculine gender** in the nominative case transform into the end -ів in the genitive case [-и (case 1) → -ів (case 2), -і (case 1) → -ів (case 2)].

The end -ї of inanimate nouns of masculine gender in the nominative case plurality transforms into the end -їв in the genitive case plurality [-ї (case 1) → -їв (case 2)]. Look on the table:

Inanimate nouns of masculine gender in plurality

Nom.	що?	Gen.	чого?
-и	лоби	-ів	лобів
	мости		мостів
	пороги		порогів
-і	дні	-ів	днів
	готелі		готелів
	місяці		місяців
	тижні		тижнів
-жі, -чі, -ші, -щі	ножі	-жів, -чів, -шів, -щів	ножів
	овочі		овочів
	дощі		дощів
	кущі		кущів
	плащі		плащів
-ї	напої	-їв	напоїв
	трамваї		трамваїв
	краї		країв

край – land, region, krai, territory, border, edge, brim.

In plurality the ends: -и, -а, -і, used after all consonants of **animated nouns of masculine gender** in the nominative case transform into the end -ів in the genitive case [-и (case 1) → -ів (case 2), -а (case 1) → -ів (case 2), -і (case 1) → -ів (case 2)]. Some nouns of plural form of masculine gender animated with the end -і after a sibilant consonant in the nominative case can not only to receive in the genitive case plurality the end -ів [-і (case 1) → -ів (case 2)], but also to lose end [-і (case 1) → _ (case 2)]. Exception of this rule is the word коні, what in the genitive case plurality has the end -ей [коні (case 1) → коней (case 2)].

The end -і of animated nouns of masculine gender plural form in the nominative case plurality transforms into the end -ів in the genitive case plurality [-і (case 1) → -ів (case 2)]. Look on the table:

Animated nouns of masculine gender in plurality

Nom.	хто?	Gen.	кого?
-и	робітники	-ів	робітників
	журналісти		журналістів
	інженери		інженерів
	Харпріти		Харпрітів
	Трушари		Трушарів
-а	Михайла	-ів	Михайлів
-і	секретарі	-ів	секретарів
	лікарі		лікарів
	школярі		школярів
	щурі		щурів
	учителі		учителів
	друзі		друзів
	Колі		Коль (Колів)
but -і	коні	-ей	коней
-жі, -чі, -ші, -щі	викладачі	-жив, -чів, -шів, -щів	викладачів
	товариші		товаришів
	Раджеші		Раджешів
	Бадреші		Бадрешів
	Міші		Міш (Мішів)
	Саші		Саш (Сашів)
-ї	герої	-їв	героїв
	Сергії		Сергіїв
	Юрії		Юріїв
	Удеї		Удеїв

Do not change according to genders and numbers in the Ukrainian language some nouns of masculine gender of foreign men's names which ends with a vowel. Accordingly these nouns in the genitive case (plurality) will have the same form like in singular form of the nominative case. Look on the table:

Exceptions

Nom.	хто?	Gen.	кого?
	Оджо		Оджо
	Отто		Отто
	Алі		Алі
	Кабі		Кабі
	Генрі		Генрі

	Раві		Раві
	Лаолу		Лаолу
	Хіманшу		Хіманшу

Feminine gender.

The end -и of the nominative case plurality of **inanimate nouns of feminine gender** sometimes disappears [-и (case 1) → -_ (case 2)], sometimes transforms into the end -ів [-и (case 1) → -ів (case 2)] in the genitive case plurality.

The end -і used after not a sibilant consonant of the nominative case plurality of inanimate nouns of feminine gender sometimes transforms into the end -ей [-і (case 1) → -ей (case 2)], sometimes transforms into -ь [-і (case 1) → -ь (case 2)] in the genitive case plurality.

The end -і used after a sibilant consonant of the nominative case plurality of inanimate nouns of feminine gender sometimes transforms into the end -ей [-і (case 1) → -ей (case 2)], sometimes disappears [-і (case 1) → -_ (case 2)] in the genitive case plurality.

The end -ї of the nominative case plurality of inanimate nouns of feminine gender transforms into -й in the genitive case plurality [-ї (case 1) → -й (case 2)]. Look on the table:

Inanimate nouns of feminine gender in plurality

Nom.	що?	Gen.	чого?
-и	руки	-	рук
	фабрики		фабрик
	книги		книг
	зими		зим
but -и	голови	-ів	голів
	квіти		квітів
-і	радості	-ей	радостей
	статті		статей
	тіні		тіней
	вісті		вістей
but -і	землі	-ь	земель
	пісні		пісень
	хвилі		хвиль
-жі, -чі, -ші, -щі	подорожі	-жей, -чей, -шей, -щей	подорожей
	ночі		ночей
	речі		речей
but -жі, -чі, -ші, -щі	груші	-ж, -ч, -ш, -щ	груш
	площі		площ
-ї	надії	-й	надій
	мрії		мрій
	серії		серій
	аудиторії		аудиторій
	лекції		лекцій
	сесії		сесій
	ідеї		ідей

радість – joy, gladness

надія – hope

хвиля – wave

The end -и of the nominative case plurality of **animated nouns of feminine gender** often disappears in the genitive case plurality [-и (case 1) → -_ (case 2)] (exceptions: дітей, людей).

The end -а of the nominative case plurality of animated nouns of feminine gender disappears in the genitive case plurality [-а (case 1) → -_ (case 2)].

The end -і used after not a sibilant consonant of the nominative case plurality of animated nouns of feminine gender often transforms into -ь in the genitive case plurality [-і (case 1) → -ь (case 2)] (exception матері). The end -і used after a sibilant consonant of the nominative case plurality of animated nouns of feminine gender often disappears in the genitive case plurality [-і (case 1) → -_ (case 2)] (exceptions: мишей, вошей).

The end -ї of the nominative case plurality of animated nouns of feminine gender transforms into -й in the genitive case plurality [-ї (case 1) → -й (case 2)]. Look on the table:

Animated nouns of feminine gender in plurality

Nom.	хто?	Gen.	кого?
-и	Оксани	-_	Оксан
	Інни		Інн
	Моніки		Монік
	Алли		Алл
	баби		баб
	жінки		жінок
	сестри		сестер
	няньки		няньок
	жінки		жінок
but -и	діти	-ей	дітей
	люди		людей
-а	дівчата	-_	дівчат
-і	бабусі	-ь	бабусь
	племінниці		племінниць
	робітниці		робітниць
but -і	матері	-ів	матерів
-жі, -чі, -ші, -щі	Даші	-ж, -ч, -ш, -щ	Даш
	Саші		Саш
	Наташі		Наташ
but -жі, -чі, -ші, -щі	миші	-жей, -чей, -шей, -щей	мишей
	воші		вошей
-ї	Юлії	-й	Юлій
	Марії		Марій
	Надії		Надій
	сім'ї		сім'ей

воша – louse (pl. lice)

The form of the genitive case plurality coincides with the form of the nominative case singular (and plural) for some nouns of feminine gender of foreign lady's names which come to an end both with vowel and consonant. Look on the table:

Exceptions

Nom.	хто?	Gen.	кого?
	Боскі		Боскі
	Шругі		Шругі
	Рідхі		Рідхі
	Алсу		Алсу
	Раджвндер		Раджвндер
	Давндер		Давндер
	Рут		Рут

Neuter gender

The end -a of **inanimate nouns of neuter gender** used and after not a sibilant consonant, and after a sibilant consonant in the nominative case plurality disappears in the genitive case plurality [-a (case 1) → -_ (case 2)].

The end -я of inanimate nouns of neuter gender used after a double different and after a double similar sibilant and not sibilant consonants in the nominative case plurality often disappears in the genitive case plurality [-я (case 1) → -_ (case 2)]. In the genitive case plurality nouns of neuter gender with a double similar consonants lose not only the end -я, but also one of a double similar consonants. Sometimes the end -я of inanimate nouns of neuter gender used after a double similar consonants can transform into the end -ів in the genitive case plurality [-я (case 1) → -ів (case 2)].

The end -я of inanimate nouns of neuter gender used after a single consonant in the nominative case plurality transforms into the end -ів in the genitive case plurality [-я (case 1) → -ів (case 2)].

Inanimate nouns of neuter gender of foreign origin which have the same forms of singularity and plurality do not change in the genitive case plurality. Look on the table:

Inanimate nouns of neuter gender in plurality

Nom.	що?	Gen.	чого?
-а	яблука	-_	яблук
	імена		імен
	міста		міст
	сєла		сїл
	вікна		вік ^о н
-жа, -ча, -ша, -ща	прїзвища	-ж_, -ч_, -ш_, -щ_	прїзвищ
	селища		селищ
-я after double cons.	місця	-_	місць
	знання		знань

	завдання		завдань
	питання		питань
	запитання		запитань
	речення		речень
	обличчя		облич
-я after double cons.	життя	-ів	життів
-я after single cons.	поля	-ів	полів
	моря		морів
	nouns of neuter gender of foreign origin which have the same forms of singularity and plurality		
	радіо		радіо
	меню		меню
	таксі		таксі
	шосе		шосе
	кафе		кафе
	фото		фото

The end -а of **animated nouns of neuter gender** what denote newly-born creature forms in the nominative case plurality disappears in the genitive case plurality [-а (case 1) → -_ (case 2)]. Look on the table:

Animated nouns of neuter gender what denote newly-born creature forms in plurality

Nom.	хто?	Gen.	кого?
-а	дитинчата	-_	дитинчат
	каченята		каченят
	кошенята		кошенят
	курчата		курчат
	малята		малят
	немовлята		немовлят
	хлоп'ята		хлоп'ят
	цуценята		цуценят
	щєнята		щєнят
	ягнята		ягнят

The end -и of inanimate nouns what have only plural form in the nominative case can transform into the end -ів [-и (case 1) → -ів (case 2)], can disappear [-и (case 1) → -_ (case 2)] in the genitive case plurality.

The end -а of inanimate nouns what have only plural form in the nominative case disappears in the genitive case plurality [-а (case 1) → -_ (case 2)].

The end -i of inanimate nouns what have only plural form in the nominative case can transform into the end -ів [-i (case 1) → -ів (case 2)], can disappear [-i (case 1) → -_ (case 2)], can transform into the end -ей [-i (case 1) → -ей (case 2)] in the genitive case plurality.

The end -ї of inanimate nouns what have only plural form in the nominative case transforms into the end -їв in the genitive case plurality [-ї (case 1) → -їв (case 2)]. Look on the table:

Inanimate nouns which have only plural form

Nom.	що?	Gen.	чого?
-и	окуляри	-ів	окулярів
	штани		штанів
	джинси		джинсів
	парфуми		парфумів
	шахи		шахів
-и	брюки	-_	брюк
	канікули		канікул
	Карпати		Карпат
-а	ворота	-_	воріт
-і	меблі	-ів	меблів
	Чернівці		Чернівців
	Репуженці		Репуженців
-і	ножиці	-_	ножиць
-і	гроші	-ей	грошей
	двері		дверей
-ї	Гімалаї	-їв	Гімалаїв

As you see again there are very many traditions and exceptions in the Ukrainian language. Therefore end of every new noun (particularly in the genitive case) you always must collate with orthographical dictionary of the Ukrainian language.

Still there is one function of the genitive case in the Ukrainian language that shows the absent person or object. Nouns in such phrases in form of the genitive case answer the questions: «кого?» («whom?»), «чого?» («what?»), for example:

- У Сергія є брат?
- Ні, у Сергія немає брата.
- Кого немає у Сергія?
- Брата.

- У Степана є кіт?
- Ні, у Степана немає кота. Степан не любить тварин. Він егоїст (egoist).
- У кого нема кота?
- У Степана.
- Кого немає у Степана?
- Кота.

- У Оксани є подруга?
- Ні. У Оксани немає подруги тому, що вона (Оксана) егоїстка (egoist).
- У кого немає подруги?
- У Оксани.
- Кого немає у Оксани?
- Подруги.

- У Оджо є словник?
- Ні, у Оджо нема(є) словника.
- У кого нема(є) словника?
- У Оджо.
- Чого нема(є) у Оджо?
- Словника.

- У Омара є совість (conscience)?
- Ні, у Омара немає совісті.
- У кого немає совісті?
- У Омара.
- Чого немає у Омара?
- Совісті.

Before some absent subjects or objects sometimes used the preposition «без» with the meaning «without», for example:

<u>Без</u> цукру. / <u>Без</u> чого?	<u>Без</u> студента. / <u>Без</u> кого?
<u>Без</u> м'яса. / <u>Без</u> чого?	<u>Без</u> дитини. / <u>Без</u> кого?
<u>Без</u> сала (fat, lard). / <u>Без</u> чого?	<u>Без</u> друга. / <u>Без</u> кого?
<u>Без</u> солі. / <u>Без</u> чого?	<u>Без</u> знайомого. / <u>Без</u> кого?
<u>Без</u> грошей. / <u>Без</u> чого?	<u>Без</u> іноземця. / <u>Без</u> кого?
<u>Без</u> машини. / <u>Без</u> чого?	<u>Без</u> українця. / <u>Без</u> кого?
<u>Без</u> допомоги. / <u>Без</u> чого?	<u>Без</u> викладача. / <u>Без</u> кого?

Repeat, please, the phrases which you have learned before: 1) у мене є, 2) у тебе є, 3) у нього є, 4) у неї є, 5) у нас є, 6) у вас є, 7) у них є. In the all these phrases **personal pronouns** are used **in form of the genitive case**. All these phrases answer the question: у кого є? (Who have / has?). If we want to put noun instead of personal pronoun, we must use it (this noun) in form of the genitive case, for example:

– <u>У нього</u> (у Сергія) є блокнот?	– <u>У неї</u> (у мами) є дитина?
– Так, <u>у Сергія</u> є блокнот.	– Так, <u>у мами</u> є дитина.
– <u>У кого</u> є блокнот?	– <u>У кого</u> є дитина?
– <u>У Сергія</u> (у нього).	– <u>У мами</u> (у неї).

- У них (у Андрія і у Ірини) є друзі?
- Так, у Андрія і у Ірини є друзі.
- У кого є друзі?
- У них (у Андрія і у Ірини).

Read and study the given table with personal pronouns in form of the nominative and the genitive case attentively

Nom.	я	Gen.	мене
Nom.	ти	Gen.	тебе
Nom.	він	Gen.	його (without prepositions) нього (with prepositions)
Nom.	вона	Gen.	її (without prepositions) неї (with prepositions)
Nom.	воно	Gen.	його (without prepositions) нього (with prepositions)
Nom.	ми	Gen.	нас
Nom.	ви	Gen.	вас
Nom.	вони	Gen.	їх (without prepositions) них (with prepositions)

Personal pronouns in form of the genitive case answer the questions: «кого?» («whom?»), «чого?» («what?»). If the personal pronoun used instead of animated noun it (the personal pronoun) answers the question «кого?» («whom?»). If the personal pronoun used instead of inanimate noun it answers the question «чого?» («what?»).

Do exercise.

Вправа. Відкрийте дужки.

1. У (я) є друг. 2. У (він) є товариш? 3. У (вона) є апельсин? 4. У (ти) є футболка? 5. У (ми) є лекція? 6. У (ви) є відповідь? 7. У (вони) є словник?

Demonstrative pronouns in the genitive case have forms which are given in the table below. Read and study the given table attentively.

Nom.	той	Gen.	того
Nom.	та	Gen.	тієї (тої)
Nom.	те	Gen.	того
Nom.	ті	Gen.	тих
Nom.	отой	Gen.	отого
Nom.	ота	Gen.	отієї (отої)
Nom.	оте	Gen.	отого
Nom.	оті	Gen.	отих
Nom.	цей	Gen.	цього
Nom.	ця	Gen.	цієї
Nom.	це	Gen.	цього
Nom.	ці	Gen.	цих
Nom.	оцей	Gen.	оцього
Nom.	оця	Gen.	оцієї
Nom.	оце	Gen.	оцього
Nom.	оці	Gen.	оцих

Nom.	такий	Gen.	такого
Nom.	така	Gen.	такої
Nom.	таке	Gen.	такого
Nom.	такі	Gen.	таких
Nom.	отакий	Gen.	отакого
Nom.	отака	Gen.	отаквої
Nom.	отаке	Gen.	отакого
Nom.	отакі	Gen.	отаквих

As you know already, demonstrative pronouns answer the same questions as adjectives.

The question «**який?**» (of the demonstrative pronouns той, отой, цей, оцей, такий, отакий (of masculine gender singular what use instead of the animated and inanimate nouns of corresponding form) in the nominative case transforms into the question «**якого?**» in the genitive case singular [**який?**] (case 1) → «**якого?**» (case 2)].

The question «**яка?**» (of the demonstrative pronouns та, ота, ця, оця, така, отака (of feminine gender singular what use instead of the animated and inanimate nouns of corresponding form) in the nominative case transforms into the question «**якої?**» in the genitive case singular [**яка?**] (case 1) → «**якої?**» (case 2)].

The question «**яке?**» (of the demonstrative pronouns те, оте, це, оце, таке, отаке (of neuter gender singular what use instead of the animated and inanimate nouns of corresponding form) in the nominative case transforms into the question «**якого?**» in the genitive case singular [**яке?**] (case 1) → «**якого?**» (case 2)].

The question «**які?**» (of the demonstrative pronouns ті, оті, ці, оці, такі, отакі (of masculine, feminine and neuter gender in plurality what use instead of the animated and inanimate nouns of corresponding form) in the nominative case transforms into the question «**яких?**» in the genitive case plurality [**які?**] (case 1) → «**яких?**» (case 2)].

Possessive pronouns in the genitive case have forms, which are given in the table below. Read and study the given table attentively.

Nom.	мій	Gen.	мого
Nom.	моя	Gen.	моєї
Nom.	моє	Gen.	мого
Nom.	мої	Gen.	моїх
Nom.	твій	Gen.	твого
Nom.	твоя	Gen.	твоєї
Nom.	твоє	Gen.	твого
Nom.	твої	Gen.	твоїх
Nom.	його	Gen.	його
Nom.	її	Gen.	її
Nom.	наш	Gen.	нашого
Nom.	наша	Gen.	нашої
Nom.	наше	Gen.	нашого
Nom.	наші	Gen.	наших

Nom.	ваш	Gen.	вашого
Nom.	ваша	Gen.	вашої
Nom.	ваше	Gen.	вашого
Nom.	ваші	Gen.	ваших
Nom.	їхній	Gen.	їхнього
Nom.	їхня	Gen.	їхньої
Nom.	їхнє	Gen.	їхнього
Nom.	їхні	Gen.	їхніх
Nom.	свій (<i>my, your, his, her, its, our, their, own</i>)	Gen.	свого
Nom.	своя (<i>my, your, his, her, its, our, their, own</i>)	Gen.	свої
Nom.	своє (<i>my, your, his, her, its, our, their, own</i>)	Gen.	свого
Nom.	свої (<i>my, your, his, her, its, our, their, own</i>)	Gen.	своїх

The question «**чий?**» (of possessive pronouns of masculine gender singular) in the nominative case transforms into the question «**чийого?**» in the genitive case singular [«**чий?**» (case 1) → «**чийого?**» (case 2)].

The question «**чия?**» (of possessive pronouns of feminine gender singular) in the nominative case transforms into the question «**чиєї?**» in the genitive case singular [«**чия?**» (case 1) → «**чиєї?**» (case 2)].

The question «**чье?**» (of possessive pronouns of neuter gender singular) in the nominative case transforms into the question «**чийого?**» in the genitive case singular [«**чье?**» (case 1) → «**чийого?**» (case 2)].

The question «**чії?**» (of possessive pronouns in plurality) in the nominative case transforms into the question «**чїїх?**» in the genitive case plurality [«**чії?**» (case 1) → «**чїїх?**» (case 2)].

Adjectives in form of the genitive case have forms which are given in the table below.

Read and study the given table attentively

Nom.	зимовий літній	Gen.	зимового літнього
Nom.	зимова літня	Gen.	зимової літньої
Nom.	зимове літнє	Gen.	зимового літнього
Nom.	зимові літні	Gen.	зимових літніх

All adjectives of hard form in the genitive case have the same ends as the word **зимовий**. All adjectives of soft form in the genitive case have the same ends as the word **літній**.

The end **-ий** (of adjective of hard form of masculine gender singular) in the nominative case changes into the end **-ого** in the genitive case singular [**-ий** (case 1) → **-ого** (case 2)].

The end **-ій** (of adjective of soft form of masculine gender singular) in the nominative case changes into the end **-ього** in the genitive case singular [**-ій** (case 1) → **-ього** (case 2)].

The end **-а** (of adjective of hard form of feminine gender singular) in the nominative case changes into the end **-ої** in the genitive case singular [**-а** (case 1) → **-ої** (case 2)].

The end **-я** (of adjective of soft form of feminine gender singular) in the nominative case changes into the end **-ьої** in the genitive case singular [**-я (case 1) → -ьої (case 2)**].

The end **-е** (of adjective of hard form of neuter gender singular) in the nominative case changes into the end **-ого** in the genitive case singular [**-е (case 1) → -ого (case 2)**].

The end **-є** (of adjective of soft form of neuter gender singular) in the nominative case changes into the end **-ього** in the genitive case singular [**-є (case 1) → -ього (case 2)**].

The end **-і** (of adjective of hard form plural) in the nominative case changes into the end **-их** in the genitive case plural [**-і (of hard form) (case 1) → -их (case 2)**].

The end **-и** (of adjective of soft form plural) in the nominative case changes into the end **-іх** in the genitive case plural [**-и (of soft form) (case 1) → -іх (case 2)**].

The question **«який?»** (of adjective of masculine gender singular) in the nominative case transforms into the question **«якого?»** in the genitive case singular [**«який?» (case 1) → «якого?» (case 2)**].

The question **«яка?»** (of adjective of feminine gender singular) in the nominative case transforms into the question **«якої?»** in the genitive case singular [**«яка?» (case 1) → «якої?» (case 2)**].

The question **«яке?»** (of adjective of neuter gender singular) in the nominative case transforms into the question **«якого?»** in the genitive case singular [**«яке?» (case 1) → «якого?» (case 2)**].

The question **«які?»** (of adjective in plurality) in the nominative case transforms into the question **«яких?»** in the genitive case plurality [**«які?» (case 1) → «яких?» (case 2)**].

Look:

1. На пагорбі стоїть старий (який?) будинок (the nominative case).

У нього немає старого (якого?) будинку (the genitive case).

2. Це хороша (яка?) подруга (the nominative case).

У мене немає хорошої (якої?) подруги (the genitive case).

3. На небі світить яскраве (яке?) сонце (the nominative case).

На небі немає яскравого (якого?) сонця (the genitive case).

4. На вулиці граються маленькі (які?) діти (the nominative case).

На вулиці немає маленьких (яких?) дітей (the genitive case).

As you know from the previous time, nouns, personal pronouns, adjectives, demonstrative pronouns and possessive pronouns coordinate in singular or plural form, in gender and in case. Accordingly, in the genitive case nouns of masculine gender singular coordinate with adjectives, demonstrative pronouns and possessive pronouns what use in corresponding forms of masculine gender singular. Nouns of feminine gender singular coordinate with adjectives, demonstrative pronouns and possessive pronouns what use in corresponding forms of feminine gender singular. Nouns of neuter gender singular coordinate with adjectives, demonstrative pronouns and possessive pronouns what use in corresponding forms of neuter gender singular. Nouns of plural form coordinate with adjectives, demonstrative pronouns and possessive pronouns what use in corresponding forms in plurality.

Look:

У мене немає того мого гарного блакитного светра.

Я не знаю тієї нашої нової студентки.

Я не бачив того вашого смачного печива.

Друзі не розуміють **ОТИХ ВАШИХ ІНОЗЕМНИХ ЗНАЙОМИХ**.

You know phrases:

- Я приїхав з Індії. – Ми приїхали з Судану.
- Я приїхала з Гани. – Вони приїхали з Києва.

In all these phrases the nouns: Індії, Гани, Судану, Києва used in form of the genitive case. Combinations of prepositions and nouns in these phrases answer the question «звідки?» / «where from?» Look what questions answer these phrases:

1. Я приїхав з Індії («звідки я приїхав?» / «where did I come from?» («where do I come from?»).

2. Я приїхала з Гани («звідки я приїхала?» / «where did I come from?» («where do I come from?»).

3. Ми приїхали з Судану («звідки ми приїхали?» / «where did we come from?» («where do we come from?»).

4. Вони приїхали з Києва («звідки вони приїхали?» / «where did they come from?» («where do they come from?»).

Look some more phrases:

Я їду з деканату («звідки я їду?» / «where am I coming from?» («where do I come from?»).

Я їду з моря («звідки я їду?» / «where am I coming from?» («where do I come from?»).

Я їду з дому («звідки я їду?» / «where am I coming from?» («where do I come from?»).

Я їду з поліклініки («звідки я їду?» / «where am I coming from?» («where do I come from?»).

Я їду від брата («звідки я їду?» / «where am I coming from?» («where do I come from?»).

Я їду з кінотеатру («звідки я їду?» / «where am I coming from?» («where do I come from?»).

When in these phrases we use animated nouns in meaning of start point of motion, to these phrases we also can put the question «від кого?», for example: Я їду від лікаря. (Від кого я їду? / From whom am I coming from? (From whom do I come from?) = Звідки я їду? / Where am I coming from? (Where do I come from?)

The preposition «з» can also take the form «із» or «зі» if:

– the word what it (preposition) follows ends with more than one consonant (лист із Києва);

– the word before which it (preposition) stands begins with more than one consonant (я їду зі станції (station).

The genitive case we also use when we tell about last point of destination. In this situation before noun with meaning of last point of destination we use the preposition of place «до». Look:

Я їду до Києва. (Куди я їду? / Where am I going to? (Where do I go to?)

Ми ідемо до університету. (Куди ми ідемо? / Where are we going to? (Where do we go to?)

Ми ідемо до моря. (Куди ми ідемо? / Where are we going to? (Where do we go to?)

Ми ідемо тільки до Театральної площі. (Куди ми ідемо? / Where are we going to? (Where do we go to?)

Ми ідемо до парку. (Куди ми ідемо? / Where are we going to? (Where do we go to?)

Ми ідемо до лікаря. (Куди ми ідемо? / Where are we going to? (Where do we go to?)

With the genitive case sometimes we use the prepositions of place:

далеко від (far from)

недалеко від (not far from) = біля (near)

and the prepositions of time:

до (till, before)

після (after)

під час (during)

Look:

1. Кафедра хімії знаходиться недалеко від (not far from) ринку.

2. Наш деканат розміщений (placed) недалеко від ректорату.

3. Я живу далеко від університету.

4. До пари я була у бібліотеці.

5. Під час лекції я робила домашнє завдання.

6. Після консультації ми купили підручник з гістології.

The genitive case we also use in the phrases with the component «ліки від» (medicine for, medicine against). For example: ліки від застуди (cold, chill), ліки від грипу (grippe, influenza, flu), ліки від ангіни (angina, quinsy, tonsillitis), ліки від бронхіту (bronchitis). As you see, in this combination of words the preposition «від» has the meanings: for, against.

Read dialog:

– Дайте мені, будь ласка, ліки від грипу.

– Від чого, від чого?

– Від грипу.

– Візьміть, будь ласка.

– Дякую.

– Будь ласка.

The genitive case use after the preposition «для» with the meaning «for», for example:

Для брата. (Для кого?)

Для дружини. (Для кого?)

Для чоловіка. (Для кого?)

Для сестри. (Для кого?)

Стоїть зима. Зима – це пора року. Рік – це 12 місяців. Зараз січень. Січень – це перший місяць зими. Зараз п'яте січня (05. 01). Сьогодні вівторок. Вівторок – це другий день тижня. Тиждень – це сім днів. Зараз п'ять годин вечора. Захра вдома. Захра – студентка другого курсу Буковинського державного медичного університету. Вона живе у гуртожитку. Кімната Захри розміщена на третьому поверсі. Зараз Захра відпочиває. Але на її робочому столі завжди лежить підручник української мови. Захра завжди вчить чи повторює окремі фрази українською мовою. Захра вже добре знає і не забуває, як українською називаються дні тижня, місяці, сезони та інші прості, елементарні, але важливі (important) і необхідні у повсякденному (daily, everyday) спілкуванні (communication) поняття.

Студенти нашого університету вивчають не тільки українську мову, але й інші предмети: хімію, медичну і біологічну фізику, біологію, фізіологію, анатомію, латинь (латинську мову), гігієну, психологію, соціологію, філософію, економічну теорію та інші предмети.

Тому у нашому медичному університеті працюють не тільки викладачі української мови, але й викладачі хімії, медичної та біологічної фізики, біології, фізіології, анатомії, латині (латинської мови), гігієни, психології, соціології, філософії, економічної теорії та інших предметів.

У нашому університеті є звичайні аудиторії, де стоять стільці і висять дошки. І є спеціальні аудиторії, куди студенти ідуть на заняття з хімії, медичної і біологічної фізики, біології, фізіології, анатомії і гігієни. Це навчальні кабінети.

Кабінети хімії знаходяться на кафедрі хімії, кабінети медичної і біологічної фізики знаходяться на кафедрі фізики, кабінети біології знаходяться на кафедрі біології, кабінети фізіології знаходяться на кафедрі фізіології, кабінети анатомії знаходяться на кафедрі анатомії, кабінети гігієни знаходяться на кафедрі гігієни.

У кабінеті хімії у шафі стоїть різний хімічний посуд, висять таблиці, стоять макети (model). У кабінеті анатомії також висять таблиці, на партах лежать різні анатомічні атласи, біля стіни розміщені (placed) скелети (skeleton), у шафі у спеціальному посуді стоять вологі (moist, humid, damp), препарати (preparations), лежать різні кістки. У кабінеті гігієни ми завжди можемо ознайомитися із різними засобами (means) гігієни (hygiene).

Стівен – директор компанії, яка продає меблі. Стівен часто робить переклади з англійської мови на українську. У кабінеті Стівена (in Stephen's office) є багато меблів.

Це кабінет Стівена. Стівен Тейлор – директор великої компанії, яка продає модний одяг. Кабінет Стівена великий і світлий. Там багато книг і мало меблів: один стіл, одне крісло (easy-chair, arm-chair), чотири стільці. Стівен має кілька українсько-англійських та англо-українських словників, тому що він часто робить переклади з англійської мови на українську. Стівен має комп'ютер, калькулятор, телефон, автовідповідач, телевізор і настільну лампу. На столі лежить папка для пошти; там є кілька ділових (business) листів, а також приватний лист із Києва від друга. На столі також стоїть фото мами Стівена та його сестри. На стіні висить великий календар з України.

Control questions / Контрольні запитання:

- What do you know about the genitive case in the Ukrainian language?
- When do we use the genitive case in the Ukrainian language?
- How to change nouns (how to change ends of nouns) in the genitive case?
- How to change personal pronouns in the genitive case?
- How to change adjectives of hard form (how to change ends of adjectives of hard form) in the genitive case?
- How to change adjectives of soft form (how to change ends of adjectives of soft form) in the genitive case?
- How to change possessive pronouns in the genitive case?
- What questions do nouns answer in the genitive case?
- What questions do personal pronouns answer in the genitive case?
- What questions do adjectives answer in the genitive case?
- What questions do demonstrative pronouns answer in the genitive case?
- What questions do possessive pronouns answer in the genitive case?
- How to coordinate nouns, personal pronouns, adjectives, demonstrative pronouns and possessive pronouns in the genitive case?
- Give answers to the questions: «звідки ти приїхав?», «від кого ти прийшов?»
- What prepositions of place do you know in the Ukrainian language?
- What prepositions of time do you know in the Ukrainian language?

– How to coordinate the prepositions of place: далеко від, недалеко від, біля and prepositions of time: до, після, під час with next nouns?

Control tasks / Контрольні завдання:

Вправа 1. Допишіть (add) закінчення іменників.

1. На вечорі ми познайомились з письменником-автором роман... (novel). 2. Галя читала нам вірші (poem, verse, rhyme) поет... 3. Ми оглянули (to examine, to inspect) станції метрополітен... 4. Це молекула (molecule) азот... (nitrogen). 5. Тут знаходиться бібліотека інститут... 6. Студенти почали вивчення головного (principal, main, basic) закон... (law, act) України. 7. Я люблю вулиці Києв...

Вправа 2. Допишіть (add) закінчення іменників.

1. Київ стоїть на березі (shore, water-side, bank, beach) Дніпр... 2. Друзі закінчили читання цього абзац... (paragraph). 3. Ахмед ознайомився зі змістом наступного параграф... (paragraph). 4. Дебора вивчила зміст (contents) підручник... 5. Омар ознайомився (become acquaint (familiar) with) технічними можливостями (resources) свого нового телефону... 6. Мама ознайомилася із змістом (contents) портфел... (briefcase, bag) свого сина. 7. Ми ознайомилися зі змістом нового текст... 8. Ігор ознайомився із текстом контрольного диктант...

Вправа 3. Поставте запитання до підкреслених слів.

1. Це штани Степана. 2. Це шапка Івана. 3. Це блокнот Валерія. 4. Це брат Віталія. 5. Це куртка Світлани. 6. Це джинси Фадуми. 7. Це гості Інни. 8. Це одяг Богдани. 9. Це вороги (сестру) Андрія. 10. Це місце Фаізи.

Вправа 4. Дайте відповіді на запитання.

Зразок:

– Чий це олівець? (брат).

– Це олівець брата.

1. Чия це кімната? (сестра). 2. Чий лист лежить на столі? (батько). 3. Чий запитання ви уважно слухали? (викладач). 4. Чий це портфель? (школяр). 5. Чий одяг висить (hang) у шафі? (Ігор). 6. Чий брат працює на заводі? (Ахмед). 7. Чії батьки їдуть до Києва? (Юрій). 8. Чий це папери? (Антон). 9. Чий це діти? (Стівен). 10. Чий це родичі? (Захра).

Вправа 5. Складіть діалоги, використовуючи подані нижче слова.

Зразок:

– Це ваш (твій) словник?

– Ні, не мій. – А чий?

– Це словник Саміра.

Слова: ручка, зошит, підручник, лінійка (ruler), газета, словник, журнал, конверт; Антон, Карлос, викладач, Лоліта, Софія, брат, Таня, Микола.

Вправа 6. Утворіть словосполучення.

Зразок:

Столова університету.

1. Столова (інститут, завод (works, factory, mill, plant), фабрика (factory, mill), школа). 2. Вулиця (місто, Київ, Харків, Донецьк, Одеса). 3. Міста (Україна, Росія, Франція, Гана, Ліван). 4. Викладач (університет, інститут, академія, факультет, група, курс, технікум (technical college), коледж (college), психологія, анатомія, фізика, мова, гістологія, хімія, біологія, фізіологія). 5. Приміщення (lodging, apartment, room, premises pl) (музей,

бібліотека, вокзал, клуб). 6. Кабінет (фізика, математика, біологія, хімія, гістологія, мова, філософія, психологія, економіка, анатомія, фізіологія). 7. Кафедра (психологія, анатомія, фізика, анатомія, філософія, мова, гістологія, хімія, біологія, фізіологія). 8. Студент (університет, інститут, академія, коледж, технікум, факультет, курс, група № 46).

Вправа 7. *Складіть невелике оповідання(story), використовуючи поданий матеріал.*

Я, студент, другий курс. Я навчатися, у, група № 43. Зараз, заняття, українська мова. На, стіл, лежати, підручник, українська мова. Викладач, українська мова, пояснювати, тема. Ми, дивитися, на, дошка. Там, висіти, карта, Азія. Я, бачити, столиця, Непал.

Вправа 8. *Змініть речення за зразком.*

Зразок:

Богдан вчиться на п'ятому курсі на радіотехнічному факультеті у політехнічному інституті. (Студент).

Богдан – студент п'ятого курсу радіотехнічного факультету політехнічного інституту.

1. Тарас навчається на третьому курсі на історичному факультеті у Київському національному університеті. (Студент). 2. Оксана навчається на другому курсі на юридичному (juridical, legal, juristic(al) факультеті у Києво-Могилянській академії. (Студентка). 3. Тарас навчається на третьому курсі на історичному факультеті у Київському національному університеті. (Студент). 4. Петро навчається у десятому класі у середній школі (secondary school, high school). (Учень). 5. Наталка вчиться у восьмому класі у технічному лиціє (Lycеum, lycee). (Учениця). 6. Микола Петрович працює на економічному факультеті у Львівському університеті. (Декан). 7. Мій старший брат працює у місті у дитячій лікарні. (Лікар). 8. Його батько працює в Україні на Дніпропетровському машинобудівному заводі. (Інженер). 9. Його молодша сестра працює у столиці у студентській поліклініці. (Дерматолог). 10. Наша знайома працює у Буковинському державному медичному університеті на кафедрі іноземних мов. (Викладач). 11. Ірина працює на третьому медичному факультеті на кафедрі суспільних наук та українознавства. (Лаборант).

Вправа 9. *Утворіть словосполучення, дайте відповіді на запитання.*

Зразок:

– Який це проспект?

– Це проспект Гагаріна.

1. Який зараз урок? – Зараз урок (фізкультура). Зараз урок (фізика). Зараз урок (математика). Зараз урок (мова). 2. Який це підручник? – Це підручник (хімія). Це підручник (біологія). Це підручник (історія). Це підручник (анатомія). Це підручник (гістологія). Це підручник (фізіологія). Це підручник (фізика). Це підручник (література). 3. Яка це вулиця? – Це вулиця (Шекспір). Це проспект (Гагарін). Це вулиця (Руданський). Це вулиця (Ленін). Це вулиця (Леся Українка). Це вулиця (Ольга Кобилянська). Це вулиця (Богдан Хмельницький). Це вулиця (Кармелюк). Це вулиця (Івасюк). Це вулиця (Шевченка).

Вправа 10. *Поставте запитання до підкреслених іменників. Замініть підкреслені іменники особовими займенниками у формі родового відмінка.*

1. У брата є хороша ідея. 2. Це подруга Ірини. 3. У бібліотеці я зустрів дочку викладача. 4. Сьогодні я не бачив Сергія. 5. У товариша є гарний кіт. 6. У мене немає жодного пропуску (non-attendance, absence (from)). 7. Це студент п'ятого курсу. 8. Я їм цей

шматочок (small piece, small bit, small morsel, small slice) ковбаси. 9. Ти бачиш цей шматок (piece, bit, morsel, slice) хліба? 10. Мені подобається цей шматочок м'яса.

Вправа 11. *Поставте фрази у форму родового відмінка. Поставте запитання до фраз у формі називного і родового відмінків.*

1. Цей мій олівець. 2. Ота твоя ручка. 3. Той твій телефон. 4. Оте твоє печиво. 5. Та ваша флешка. 6. Оця їхня лекція. 7. Отой їхній довідник (reference book). 8. Та моя книжка. 9. Цей мій суп. 10. Оце наше пюре. 11. Отаке його морозиво. 12. Той його переклад (translation, version, interpretation).

Вправа 12. *Дайте відповіді на запитання, використовуючи фрази у дужках.*

1. Чия це ручка? (Мій товариш). 2. Чий це брат? (Їхня подруга). 3. Чий це будинок? (Її знайомий). 4. Чиє це місце? (Його одноклассник). 5. Чия це кімната? (Їхній сусід (neighbour, abutter)). 6. Чиї це олівці? (Мій син). 7. Чиї це стільці? (Наш лаборант). 8. Чиї це підручники? (Його сестра). 9. Чиї це студенти? (Твій професор). 10. Чиї це діти? (Свої батьки). 11. Чиї це батьки? (Їхні діти). 12. Чиї це цуценята? (Моя дочка).

Вправа 13. *Складіть діалоги, використовуючи подані нижче слова.*

Зразок:

– Це книжка Світлани?

– Так, це її книжка.

– Ні, це не її книжка. Це книжка Руслана.

Слова: словник, оповідання (story), твір (work, writing, composition, creation), лист, рукавички (gloves), костюм, портфель, фотографія; Марія, Джон, Анвар, тітка, брат, сестра, секретар, подруга.

Вправа 14. *Відкрийте дужки.*

1. У (Аня) є підручник? 2. У (Сергій) є друг? 3. У (Степан) є брат? 4. У (сестра) є подруга? 5. У (Омар) є совість (conscience)? 6. У (Тетяна) є чоловік. 7. У (Іван) є дружина? 8. У (тітка) є сукня? 9. У (дядько) є новий костюм? 10. У (дочка) є хобі?

Вправа 15. *Відкрийте дужки. Поставте запитання до фраз.*

1. У (Андрій) є друг. 2. У (Степан) є товариш? 3. У (Генрі) є апельсин? 4. У (Санні) є футболка? 5. У (Стівен) є лекція? 6. У (Адам) є відповідь? 7. У (одноклассник) є словник? 8. У (однокурсник) є план заняття? 9. У (викладач) є відомість (list)? 10. У (Оля) є подруга? 11. У (декан) є дочка? 12. У (дочка) є друзі?

Вправа 16. *Прочитайте діалог, складіть аналогічний (analogous).*

Зразок:

– У кого є ручка?

– У Ахмеда є ручка. (Ручка є у Ахмеда).

1. У кого є словник української мови? 2. У кого є підручник гістології? 3. У кого є газета «Час»? 4. У кого є лінійка (ruler)? 5. У кого є конспект (notes) з латини? 6. У кого є теплий одяг? 7. У кого є українсько-англійський розмовник (conversation book, phrase-book)? 8. У кого є телефон? 9. У кого є флешка? 10. У кого є кава? 11. У кого є чай? 12. У кого є печиво?

Вправа 17. *Прочитайте діалог, складіть аналогічний (analogous).*

Зразок:

– У Ахмеда є брат?

– Так, у нього є брат.

- А сестра?
- І сестра у нього є.

Слова (матеріал для діалогів): 1) Андрій, дружина, діти; 2) Антон, син, дочка; 3) Марія, бабуся, дідусь; 4) Світлана, тітка, дядько; 5) він, дім, сім'я; 6) ви, друзі, родичі; 7) ти, підручники, слоники; 8) вона, літній одяг, літнє взуття; 9) Інна, суп, борщ; 10) Іван, квартира, меблі; 11) Оксана, джинси, куртка; 12) Степан, племінник, племінниця.

Вправа 18. Прочитайте діалог, складіть аналогічний (analogous).

Зразок:

- У тебе є зошит?
- У мене? Ні.
- А ти знаєш, у кого є зошит?
- Здається (seem, appear, look), у Дебори є.

Слова (матеріал) для діалогів: карта України, газета «Час», гроші, марка, гумка, словник, листівка, папір; Марта, Хуан, Сергій, Іван, Марія, Алі, Сільва, Ганна.

Вправа 19. Дайте відповіді на запитання.

Зразок:

- У вас є словник?
- Ні, у мене немає словника.

1. У вас є олівець? 2. У нас сьогодні є заняття з хімії? 3. У нас сьогодні є лекція? 4. У них є журнал? 5. У Світлани є телефон? 6. У Ірини є брат? 7. У Степана є сестра? 8. У Андрія є племінник? 9. У тебе є підручник? 10. У тебе є каструля? 11. У нього є сковорідка? 12. У них є комп'ютер?

Вправа 20. Скажіть, що є біля дошки і чого немає на столі; що є на столі і чого немає біля дошки; що є в аудиторії і чого немає у кімнаті; що є у кімнаті і чого немає в аудиторії; що є в аудиторії і чого немає у коридорі; що є на вулиці і чого немає на стадіоні; що є на стадіоні і чого немає на вулиці.

Зразок:

Біля дошки є крейда, на столі немає крейди.

Вправа 21. Напишіть речення у минулому і майбутньому часі.

Зразок:

Сьогодні у нас немає лекції. Вчора у нас не було лекції. Завтра у нас не буде лекції.

1. У них немає екскурсії. 2. У мене немає зошита. 3. Сьогодні немає снігу. 4. У нього немає соку. 5. Сьогодні немає вітру. 6. Сьогодні немає дощу. 7. В аудиторії немає світла. 8. У ванній кімнаті немає килима. 9. На столі немає чайника. 10. У бібліотеці немає крейди. 11. У магазині немає хліба. 12. У кімнаті немає підручника.

Вправа 22. Прочитайте діалоги. Складіть аналогічні (analogous).

- Ігор, підємо у цирк (до цирку).
- Дуже шкода, Степан, але у мене немає часу.

- Ігор, чому ти не ходив учора на заняття?
- У мене не було часу.

- Ігор, ти завтра будеш іти у парк?
- Ні, у мене не буде часу.

Слова: театр, кіно, клуб, парк Шевченка, екскурсія, концерт, вечір, вокзал, бібліотека, лекція, заняття, консультація.

Вправа 23. Прочитайте діалоги. Складіть аналогічні.

– Ахмед, коли у вас українська мова?

– Щодня.

– А фізика?

– Тільки у понеділок і у середу.

– Марія, я забув, завтра у нас буде фізіологія?

– Ні, завтра у нас немає фізіології. Завтра буде фізика. Фізіологія буде у п'ятницю.

Вправа 24. Напишіть, який у вас розклад.

Вправа 25. Дайте відповіді на запитання.

Зразок:

– У понеділок у нас є фізика?

– Ні, у понеділок у нас немає фізики.

1. У понеділок буде (була) хімія? 2. У вівторок буде (була) історія? 3. У середу буде (була) анатомія? 4. У четвер буде (була) фізика? 5. У п'ятницю буде (була) фізіологія? 6. У суботу буде (була) біологія? 7. У неділю буде (була) латинь? 8. У понеділок буде (була) мова?

Вправа 26. Відкрийте дужки. Поставте запитання до іменників у формі родового відмінка.

1. Я виконую домашнє завдання без (допомога). 2. Я п'ю томатний сік без (сіль). 3. Іван прибирає у кімнаті без (Степан). 4. Я мию підлогу без (вона). 5. Ми п'ємо воду без (газ). 6. Індійські студенти їдять суп без (м'ясо). 7. Хлопець мие руки без (мило). 8. Дівчина п'є каву без (кофеїн (caffeine)). 9. Ці люди їдять рис без (масло). 10. Світлана їсть м'ясо без цибуля.

Вправа 27. Відкрийте дужки. Поставте запитання до іменників у формі родового відмінка.

1. Орест їсть сало (fat) без (часник). 2. Вони прийшли без (друг). 3. Олена відпочиває без (сестра). 4. Вони їдуть на море (sea) без (тітка). 5. Трушар прийшов додому без (словник). 6. Джаградж прийшов без (куртка). 7. Стівен стоїть на вулиці без (шарф). 8. Оля їсть салат без (олія). 9. Захра їсть варені яйця без (майонез (mayonnaise)). 10. Ірина любить червоний борщ без (сметана). 11. Я спілкуюсь (associate (with)), consort (with) з тобою без (перекладач).

Вправа 28. Замініть підкреслені іменники у формі родового відмінка особовими займенниками. Поставте запитання до речень.

1. У викладача є журнал. 2. У друга є комп'ютер. 3. У Алли є кабінет. 4. У Світлани є брат. 5. У Оксани є сестра. 6. У мами є дочка. 7. У подруги є телефон. 8. У сусіда (neighbour, abutter) є машина. 9. У студентки є конспект (summary, synopsis). 10. У брата є товариш.

Вправа 29. Виконайте вправу за зразком.

1. – Наш новий викладач зараз в аудиторії?

– Ні, нашого нового викладача зараз немає в аудиторії. (Ні, його зараз немає в аудиторії).

1. Наш старанний (diligent) Євген Федорович зараз на важкій (heavy) роботі? 2. Їхній головний інженер зараз на автомобільному заводі? 3. Її молода актриса зараз у драматичному (dramatic, drama) театрі? 4. Ваша рідна (one's own) мати вдома? 5. Його молодший брат у школі? 6. Їхня старша сестра в університетській бібліотеці? 7. Твій новий товариш зараз у хімічній лабораторії? 8. Твоя розумна Олена зараз на цікавій екскурсії? 9. Ваша серйозна Світлана зараз на нудній (boring, tedious, tiresome) парі? 10. Його лінійний Ігор зараз у медичному університеті?

II. – Наш новий студент був сьогодні на лекції?

– Ні, нашого нового студента не було сьогодні на лекції. (Ні, його сьогодні не було на лекції).

1. Їхній новий учитель був у четвер на екскурсії (excursion)? 2. Твоя молодша сестра була вчора у школі? 3. Ваш головний (head) лікар був учора у лікарні? 4. Наш іноземний аспірант (post-graduate (student), graduate student) був сьогодні у лабораторії? 5. Його маленький син був у суботу в цирку? 6. Її шкільна подруга була минулого тижня на вечорі (party)? 7. Ваш надійний (reliable, dependable) товариш був сьогодні на занятті? 8. Твій новий однокласник був учора на консультації? 9. Ваша стара знайома була вчора у кіно-театрі? 10. Її рідний (one's own) батько був позавчора на заводі?

Вправа 30. *Замініть ствердні (affirmative, assertive) речення на заперечні (negative).*

Зразок:

Я бачив цей хорошиий фільм. → Я не бачив цього хорошого фільму.

1. Я читав цю цікаву книжку. 2. Я знаю цю гарну дівчину. 3. Я купив цей новий підручник. 4. Я зробив це важке завдання. 5. Він зустрів ту веселу (cheerful, gay, merry) сестру. 6. Вони прочитали той довгий текст. 7. Вона виконала оту складну (complicated, complex, intricate) роботу. 8. Журналіст написав оцю сумну (sad, sorrowful) статтю. 9. Я знаю це нове правило. 10. Ірина має той сучасний телефон.

Вправа 31. *Напишіть замість крапок відповідні (corresponding, suitable) займенники у правильній формі.*

Зразок:

Сергій – мій молодший брат. Він – студент. У нього є гарний друг. Сергій часто розповідає про нього. Зараз його немає у Києві.

1. Ганна – лікар. ... любить свою професію. У ... є шкільна подруга. Ганна завжди згадує про ... Сьогодні ... не було в інституті. 2. Олень – перекладач. ... має багато роботи. У ... немає вільного часу. Друзі часто запитують про ... Але ... ніколи немає вдома. 3. Марія – моя подруга. Я часто думаю про ... Вчора ... не було на уроці. ... була хвора. У ... був грип (grippe, influenza, flu).

Вправа 32. *Виправте помилки.*

1. Отой мого друга. 2. Оце нашого завдання. 3. Оті його брата. 4. Цей їхнього kota. 5. Ці моєї ручки. 6. Той нашої сестри. 7. Тих моєї сорочки. 8. Того моєї сукні. 9. Оці вашого сына. 10. Тієї твого дядька. 11. Цього моєї тітки. 12. Цих моєї подруги.

Вправа 33. *Відкрийте дужки.*

1. Я живу недалеко від (університет). 2. Гуртожиток розміщений недалеко від (стадіон). 3. Моя кімната знаходиться недалеко від (кухня). 4. Ванна кімната знаходиться недалеко від (кімната). 5. Моє ліжко стоїть далеко від (ліжко) іншого студента. 6. Моя парта стоїть далеко від (парта) Самір. 7. Індія знаходиться далеко від (Україна). 8. Непал

знаходиться недалеко від (Індія). 9. Магазин знаходиться біля (гуртожиток). 10. Стадіон розміщений біля (парк) Шевченка. 11. Мій телефон лежить на парті біля (підручник). 12. Підручник лежить у мене у кімнаті на столі біля (зошит).

Вправа 34. Відкрийте дужки.

1. До (вечера) я був у кінотеатрі. 2. Після (сніданок) я пішов на заняття. 3. Під час (обід) я слухав музику. 4. На перерві до (пара) я повторив домашнє завдання. 5. Я чекав свого товариша після (заняття). 6. Після (лекція) я пішов у кінотеатр. 7. Під час (консультація) я уважно слухав викладача. 8. До (сесія) я жив у гуртожитку. 9. Після (подорож) я сильно змінився. 10. До (субота) я повинен повторити увесь конспект (synopsis, summary, conspectus). 11. До (понеділок) я повинен вивчити цю тему. 12. Після (сесія) я хочу добре відпочити.

Вправа 35. Поставте запитання до підкреслених слів.

1. Я їду до Києва. 2. Я їду до деканату. 3. Ми їдемо до поліклініки. 4. Світлана і Степан їдуть до стадіону. 5. Студенти їдуть до бібліотеки. 6. Ми їдемо до кабінету. 7. Ірина їде до лабораторії. 8. До університету ми їдемо на тролейбусі. 9. Студентка їде до кухні. 10. До Інни потрібно їхати на ліфті. 11. До товариша я їду завтра. 12. Я їду до лікаря. 13. Ти їдеш до брата.

Вправа 36. Відкрийте дужки. Поставте запитання до іменників у формі родового відмінка.

1. Я приїхав з (Гана). 2. Ми приїхали з (Ефіопія). 3. Вона приїхала з (Судан). 4. Він приїхав з (Індонезія). 5. Вони приїхали з (Україна). 6. Ці студенти приїхали з (Непал). 7. Він приїхав з (Іран). 8. Дівчата приїхали з (Росія). 9. Алі приїхав з (Данія). 10. Ахмед приїхав з (Пакистан). 11. Магер приїхав з (Йорданія). 12. Надер приїхав з (Сирія).

Вправа 37. Дайте відповіді на запитання, використовуючи слова у дужках.

1. Від кого ти прийшов? (Лікар). 2. Від кого прийшла Оксана? (Подруга). 3. Від кого приїхали родичі? (Продавець). 4. Звідки приїхав Омар? (Сирія). 5. Звідки приїхала Моніка? (Індія). 6. Звідки приїхала Захра? (Сомалі). 7. Звідки приїхав Василь? (Київ). 8. Звідки прийшли друзі? (Гуртожиток). 9. Від кого прийшли студенти? (Викладач). 10. Звідки прийшли Ігор і Степан? (Консультація). 11. Від кого прийшли учні? (Учитель). 12. Звідки прийшли школярі? (Школа).

Вправа 38. Дайте відповіді на запитання, використовуючи слова у дужках.

1. Звідки повернувся Алі? (Данія). 2. Звідки приїхав Саїд? (Саудівська Аравія). 3. Звідки прийшла Захра? (Деканат). 4. Звідки прийшли друзі? (Лекція). 5.

Звідки прийшов Оджо? (Концерт). 6. Звідки прийшла Дебора? (Театр). 7. Звідки повернувся Абдірахім? (Кінотеатр). 8. Звідки приїхав студент? (Університет). 9. Звідки прийшла Оксана? (Гуртожиток). 10. Звідки повернулися студенти? (Консультація). 11. Звідки прийшов Хусам? (Кухня). 11. Звідки приїхав Адам? (Зоопарк).

Вправа 39. Дайте відповіді на запитання, використовуючи слова у дужках.

1. Від кого прийшов Руслан? (Степан). 2. Від кого приїхав брат? (Сестра). 3. Від кого повернувся Ігор? (Товариш). 4. Від кого їде Дебора? (Викладач). 5. Від кого їде викладач? (Дочка). 6. Від кого повертається дочка? (Подруга). 7. Від кого повернулась подруга? (Син). 8. Від кого приїхав син? (Батько). 9. Від кого прийшов батько? (Бабуся). 10. Від кого повернувся товариш? (Степан).

Вправа 40. Відкрийте дужки.

1. Дайте мені, будь ласка, ліки від (for, from, against) (застиуда (cold, chill). 2. Мені потрібні ліки від (грип (grippe, influenza, flu). 3. Він хоче купити ліки від (кашель (cough, hoop). 4. У вас є сироп від (температура)? 5. Які у нього є ліки від (біль)? 6. Це хороші ліки від (бронхіт (bronchitis)? 7. Де я можу купити ліки від цієї (хвороба (sickness, disease, illness)? 8. Де продаються ліки від (нежить (cold (in the head); coryza; catarrh)? 9. Ти позичиш (1. to borrow; to contract (to incur) debts; to run into debt; 2. to lend; to loan; to advance) мені ліки від (ангіна (angina, quinsy, tonsillitis)? 10. У нього є ліки від (гепатит)? 11. Він знає, які є ліки від (лінь (laziness, indolence, sloth)? 12. Я знаю хороші ліки від (брехня (lie(s), falsehood, untruth, fib(s), idle talk; sl. cram, crammer).

Вправа 41. Відкрийте дужки.

1. Я їду до (Індія). 2. Ти йдеш до (деканат). 3. Ми їдемо до (море). 4. Брат іде до (бібліотека). 5. Студент іде до (викладач). 6. Ректор іде до (ректорат). 7. Декан іде до (деканат). 8. Друзі ідуть до (університет). 9. Студенти ідуть до (аудиторія). 10. Учні ідуть до (школа).

Вправа 42. Відкрийте дужки.

1. Я їду в (університет). 2. Ми йдемо до (університет). 3. Ми йдемо на (стадіон). 4. Оксана іде до (стадіон). 5. Я піднімаюсь (to rise, to go up, to climb, to ascend, to go upstairs, to arise) до п'ятого (поверх). 6. Я піднімаюсь на п'ятий (поверх). 7. Ми опускаємося (to sink, to droop, to come down, to go down, to drop, to alight) на третій (поверх). 8. Ми спускаємося (to come down, to descend, to drop down, to fall) у (підвал) (basement, vault, cellar, cellar under the floor). 9. Ми їдемо до Театральної (площа). 10. Ми їдемо на Театральну (площа). 11. Ми їдемо до (море). 12. Ми їдемо на (море).

Вправа 43. Побудуйте речення за зразком.

Зразок:

Я був...	наш професор
Я ходив...	політехнічний інститут
Я повернувся...	

– Я був у політехнічному інституті у нашого професора.

– Я ходив у політехнічний інститут до нашого професора.

– Я повернувся з політехнічного інституту від нашого професора.

1.

Ми були...	сусіднє (neighbouring, neighbour, next)
Ми їздили...	місто
Ми приїхали...	шкільний товариш

2.

Оксана була...	університетська бібліотека
Оксана ходила...	знайомий бібліотекар
Оксана повернулася...	

3.

Ігор був...	наукова лабораторія
Ігор їздив...	молодий викладач
Ігор повернувся...	

4.

Богдан був...	спортивний клуб
Богдан їздив...	старший тренер (<i>trainer, coach, manager</i>
Богдан приїхав...	(<i>of sports team</i>)

Вправа 44. Відкрийте дужки.

1. Я живу недалеко від (парк). 2. Під час (пара) я не слухаю викладача. 3. Після (сесія) я поїду додому до батьків. 4. До (перерва) я буду дивитися у вікно. 5. Під час (екзамен) я буду старанно відповідати на запитання викладачів. 6. Студент відповідає біля (дошка). 7. Я закінчив писати контрольну роботу до (перерва). 8. Під час (заняття) я уважно читав нове правило. 9. До (урок) я старанно (*carefully, diligently*) вчив конспект (*synopsis, summary, conspectus*). 10. До (модуль) ми хочемо повторити увесь матеріал, який ми вчили раніше (*earlier*).

Вправа 45. Поставте запитання до поданих фраз.

1. До перерви. 2. Під час обіду. 3. Після заліку. 4. До сніданку. 5. Біля парку. 6. Далеко від дому. 7. Недалеко від стадіону. 8. Біля корпусу. 9. Недалеко від деканату. 10. Після вечері. 11. Під час семінару (*seminar*). 12. Недалеко біля Сергія.

Вправа 46. На місці крапок поставте правильні закінчення. Поставте запитання до підкреслених слів.

1. Я живу недалеко біля магазин... 2. Моя кімната розміщена (*placed, disposed, distributed*) недалеко від кухн... 3. Сергій живе недалеко від Степан... 4. Степан розмовляє під час обід... 5. Театральна площа знаходиться недалеко від Соборної площ... 6. Наш медичний університет знаходиться недалеко від театр... 7. Театр розміщений біля нашого університет... 8. Тролейбусна зупинка знаходиться біля магазин... «Колос». 9. Недалеко від готел... «Буковина» знаходиться стадіон. 10. Стадіон знаходиться біля парк...

Вправа 47. Відкрийте дужки. Поставте запитання до слів у формі родового відмінка. На місці іменників у формі родового відмінка поставте особові займенники у формі родового відмінка.

1. Я купив ліки для (дружина). 2. Я вибираю подарунок для (брат). 3. Я поміняв гроші для (Світлана). 4. Ірина поміняла квиток для (племінник). 5. Я маюю сонце для (дитина). 6. Я друкую вправи для (студент). 7. Ми пишемо привітання (*greeting, salute*) для (викладач). 8. Тато грає на гітарі для (син). 9. Мама готує обід для (сім'я). 10. Оксана варить борщ для (друг).

Вправа 48. Відкрийте дужки і поставте запитання до слів у формі родового відмінка. Замініть іменники у формі родового відмінка особовими займенниками у формі родового відмінка.

1. Я варю картоплю для (Оля). 2. Оля любить готувати для (тато). 3. Я стараюся (*try, do one's best*) для (Степан). 4. Син співає для (мама). 5. Він пише музику для (співак). 6. Я пишу книгу для (читач (*reader*)). 7. Діти танцюють для (мама). 8. Я пишу завдання для (студент). 9. Я друкую питання для (студентка). 10. Ми готуємо (вечеря) для (дідусь).

Словник

австралієць -ійця м., Australian
автобус -а, м., bus

автомобіль -я, м., (auto)car
адресат, -а, м. addressee

аеропорт, -у, м., airport	вихід, -ходу, м., exit
актор -а, м., actor	вівторок, -рка, м., Tuesday
американець -нця, м., American	відвідувач, -а, м., visitor
аналіз -у, м., analysis	відділ, -у, м., department
англієць, -ійця, м., Englishman	від'їзд, -у, м., departure
антибіотик -а, м., antibiotic	відпочинок, -нку, rest
апельсин -а, м., orange	відправник, -а, м., sender
ас -а, м., ace	візит, -у, м., visit
аспект -у, м., aspect	вітамін, -у, м., vitamin
багаж -у, м., luggage, baggage	вітер, -тру, м., wind
балкон -а, balcony	в'їзд, -у, entry
банан -а, м., banana	водій, -я, м., driver
банк -у, м., bank	вокзал, -у, м., station
бар -у, м., bar	волейбол, -у, volleyball
баскетбол -у, м., basketball	вхід, входу, м., entrance
батько -а, м., father	гай, гаю, м., grove
берег -а, м., shore, water-side	гараж, -а, м., garage
березень -зня, м., March	гарнір, -у, м., garnish
бізнесмен -а, м., businessman	гірчичник, -а, м., mustard poultice
бік, боку, м., side	гість, гостя, м., guest
біль, болю, м., pain, ache	голос, -у, м., voice
біфштекс, -а, м., (beef) steak	голубець, -бця, м., stuffed cabbage
бланк, -а, м., form	гольф, -а, м., golf
блокнот -а, м., notebook	горіх, -а, м., nut
блондин, -а, м., blond	господар, -я, м., host, master
Бог, -а, м., God	готель, -ю, м., hotel
борщ, -у, м., borshch	градус, -а, м., degree
брат, -а, м., brother	гриб, -а, м., mushroom
бронхіт, -у, м., bronchitis	грип, -у, м., grippe
будинок, -нку, м., house	грудень, -дня, м., December
будівельник, -а, м., builder	гумор, -у, м., humour
букет, -а, м., bouquet	ганок, -нку, м., porch
бульвар, -у, м., boulevard	дах, -у, м., roof
бутерброд, -а, м., sandwich	день, дня, м., day
вагон, -а, м., carriage	дерун, -а, м., potato pancake
вареник, -а, м., varenik	десерт, -у, м., dessert
Великдень, -кодня, м., Easter	джерпер, -а, м., jumper
вересень, -сня, м., September	дзвінок, -нка, м., bell
вечір, -чора, м., evening	дилетант, -а, м., amateur
вид, -у, м., view	директор, -а, м., director
виклик, -у, м., call	діабет, -у, м., diabetes
випадок, -дку, м., incident	діалог, -у, м., dialogue
вираз, -у, м., expression	Дніпро, -а, м., Dnipro
витвір, -вору, м., creation	добробут, -у, м., prosperity

добродій, -я, m., gentleman
документ, -а, m., document
дощ, -у, m., rain
друг, -а, friend
дурень, -рня, m., fool
душ, -у, m., shower
дядько, -а, m., uncle
екран, -а, m., screen
жанр, -у, m., genre
жарт, -у, m., joke
жетон, -а, m., counter
живопис, -у, m., painting
жовтень, -тня, m., October
журнал, -у, m., journal
журналіст, -а, m., journalist
замовник, -а, m., client
замок, -мка, m., lock
заробіток, -тку, m., earnings
захід, -ходу, m., west
знак, -а, m., sign
зріст, -росту, m., height
інвестор, -а, m., investor
індекс, -у, m., index
інститут, -у, m., institute
інтерес, -у, m., interest
іспанець, -ця, m., Spaniard
іспит, -у, m., examination
італієць, -йця, m., Italian
йод, -у, m., iodine
кабачок, -чка, m., marrow
кабінет, -у, m., office, study
календар, -я, m., calendar
калькулятор, -а, calculator
камінь, -меня, m., stone
канадієць, -йця, m., Canadian
касир, -а, m., cashier
каталог, -у, m., catalogue
кашель, -шлю, m., cough
квиток, -тка, m., ticket
квітень, -тня, m., April
келих, -а, m., goblet
Київ, Києва, m., Kyiv
килим, -а, m., carpet, rug
кіт, кота, m., cat

клімат, -у, m., climate
колір, -льору, m., colour
композитор, -а, m., composer
комп'ютер, -а, m., computer
комфорт, -у, m., comfort
консул, -а, m., consul
контракт, -у, m., contract
контролер, -а, m., inspector
контроль, -ю, m., control
коньяк, -у, m., cognac
кореспондент, -а, m., correspondent
коридор, -у, m., corridor
корпус, -а, m., building
костюм, -а, m., suit
кошт, -у, m., costs
краб, -а, m., crab
кредит, -у, m., credit
Крим, -у, m., Crimea
курорт, -у, m., resort
курс, -у, m., course
кущ, -а, m., bush
лимон, -а, m., lemon
липень, -пня, m., July
лист, -а, m., leaf, letter
листопад, m., November
лікар, -я, m., doctor
літак, -а, m., plane
ліфт, -а, m., lift
лічильник, -а, m., meter
Луганськ, -а, m., Luhansk
Львів, Львова, m., Lviv
лютий, -ого, m., February
магазин, -у, m., shop
магнітофон, -а, m., tape-recorder
майонез, -у, m., mayonnaise
масаж, -у, m., massage
математик, -а, m., mathematician
матч, -у, m., match
мед, -у, m., honey
метр, -а, m., metre
мільйон, -а, m., million
міністр, -а, m., minister
місяць, -я, m., month
мороз, -у, m., frost

музикант, -а, м., musician
напій, -пою, м., drink, beverage
народ, -у, м., people, nation
німець, -мця, м., German
ніс, носа, м., nose
обід, -у, м., dinner
обмін, -у, м., exchange
омлет, -у, м., omelet(te)
онук, -а, м., grandson
пан, -а, м., mister, gentleman
папір, -пера, м., paper (document)
папір, -перу, м., paper (material)
папірець, -рця, м., pice of paper
парламент, -у, м., parliament
пароплав, -а, м., steamer
партер, -у, м., the stalls
пасажир, -а, м., passenger
паспорт, -а, м., passport
пенсіонер, -а, м., pensioner
передпокій, -кою, м., entrance hall
перекис, -у, peroxide
переклад, -у, м., translation
перець, -рцю, м., pepper
письменник, -а, м., writer
південь, -дня, м., south
піджак, -а, м., jacket
підручник, -а, м., textbook
план, -у, м., plan
плащ, -а, м., raincoat
племінник, -а, м., nephew
плюс, -а, м., plus
пляж, -у, м., beach
поверх, -у, м., floor
поїзд, -а, м., train
поляк, -а, м., Pole
помідор, -а, м., tomato
посуд, -у, м., plates and dishes
потяг, -а, м., train
початок, -тку, м., beginning, start
прапор, -а, м., flag
предмет, -а, м., object, subject
прийом, -у, м., reception
приклад, -у, м., example
приятель, -я, м., friend

провідник, -а, м., guide, conductor
провулок, -лка, м., by-street, lane
проект, -у, м., project
професор, -а, м., professor
профіль, -ю, м., profile
пульс, -у, м., pulse
пункт, -у, м., point, spot
район, -у, м., area, district
ранок, -нку, м., morning
рахунок, -нка, м., bill
рахунок, -нку, м., calculation
рейс, -у, м., run, flight, cruise
рентген, -а, м., Roentgen
рентген, -у, м., X-ray photography
ресторан, -у, м., restaurant
рецепт, -а, м., prescription
ринок, -нку, м., market
рис, -у, м., rice
рік, року, м., year
робітник, -а, м., worker
розклад, -у, м., time-table
розрахунок, -нку, м., calculation
розум, -у, м., mind
росіянин, -а, м., Russian
сад, -у, м., garden
салат, -у, м., salad
салон, -у, м., salon
светр, -а, м., sweater
світ, -у, м., world
сезон, -у, м., season
секрет, -у, м., secret
секретар, -я, м., secretary
сервіз, -у, м., service
серпень, -пня, м., August
син, -а, м., son
сир, -у, м., cheese
сік, соку, м., juice
січень, -чня, м., January
слайд, -а, м., slide
словник, -а, м., dictionary
смак, -у, м., taste
сніг, -у, м., snow
сніданок, -нку, breakfast
собор, -у, м., cathedral, synod

соус, -у, m., sauce
союз, -у, m., union
спокій, -ою, m., calm, peace
спорт, -у, m., sport
стіл, стола, m., table
стілець, -льця, m., chair
суп, -у, m., soup
сусід, -а, m., neighbour
схід, сходу, m., east
сюрприз, -у, m., surprise
талон, -а, m., coupon, talon
тато, -а, m., father
телевізор, -а, m., television set
телефон, -а, m., telephone (apparatus)
телефон, -у, telephone
(type of connection)
телефон, -у, telephone
(telephone number)
теніс, -у, m., tennis
термометр, -а, m., thermometer
тиждень, -жня, m., week
товар, -у, m., goods
товариш, -а, m., colleague
тост, -у, m., toast
травень, -вня, m., May
трамвай, -ая, m., tram
транспорт, -у, m., transport
транспортер, -а, m., conveyer belt
тролейбус, -а, m., trolleybus
туалет, -у, m., toilet
турист, -а, m., tourist
українець, -нця, m., Ukrainian
університет, -у, m., university
успіх, -у, m., success

учитель (вчитель), -я, m., teacher
факс, -у, m., fax
фах, -у, m., profession
фахівець, -вця, m., specialist
француз, -а, m., Frenchman
фрукт, -а, m., fruit
фужер, -а, m., tall wine glass
фунікулер, -а, m., funicular (railway)
характер, -у, m., character
хвіст, хвоста, m., tail
херес, -у, m., sherry
хлопчик, -а, m., (little) boy
хол, -у, m., foyer, hall
холод, -у, m., cold
художник, -а, m., artist, painter
цирк, -у, m., circus
цукор, -кру, m., sugar
чай, -ю, m., tea
час, -у, m., time
чек, -а, m., cheque
червень, -вня, m., June
четвер, -рга, m., Thursday
чоловік, -а, m., man
чоловік, -а, m., person
чоловік, -а, m., husband
шашлик, -у, m., kebab
шоколад, -у, m., chocolate
штамп, -а, m., stamp
штраф, -у, m., fine
юнак, -а, m., young man
юрист, -а, m., lawyer
язик, -а, m., tongue
японець, -нця, m., Japanese

Таким чином, у процесі вивчення української мови іноземцям слід звернути особливу увагу на відмінкову систему української мови, на умови використання того чи іншого (у нашому випадку – родового) відмінка, на граматичні форми усіх змінюваних за відмінками частин мови і на запитання до них у кожному відмінку. Особливу увагу слід звернути на практичне застосування набутих знань. Послідовність вивчення вказаного матеріалу повинна бути відповідною її потребі у використанні. Більш детальному вивченню і закріпленню теми іноземцями сприяє запропонований їм дидактичний матеріал з використаною у ньому практичною інформацією.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бахтіярова Х. Ш., Лукашевич С. С., Майданюк І. З., Сечень М. П., Петухов С. В. Українська мова. Практичний курс для іноземців / Х. Ш. Бахтіярова, С. С. Лукашевич, І. З. Майданюк, М. П. Сечень, С. В. Петухов. – Тернопіль: Укрмедкнига. – 1999. – 320 с.
2. Вінницька В. М., Плющ Н. Г. Українська мова: Практичний курс граматики для студентів-іноземців / В. М. Вінницька, Н. Г. Плющ. – К. – 1997. – 224 с.
3. Зайченко Н. Ф., Воробйова С. А. Практичний курс української мови для іноземців: усне мовлення / Н. Ф. Зайченко, С. А. Воробйова. – К.: Знання України. – 2005. – 324 с.
4. Каушанська В. Л., Ковнер Р. Л., Кожевнікова О. Н., Прокоф'єва Є. В., Райнерс З. М., Сквирська С. Є., Цирліна Ф. Я. A Grammar of the English Language / В. Л. Каушанська, Р. Л. Ковнер, О. Н. Кожевнікова, Є. В. Прокоф'єва, З. М. Райнерс, С. Є. Сквирська, Ф. Я. Цирліна – Ленінград: Просвещение. – 1973. – 320 с.
5. Радишевська М., Погребенник В., Михайлюта В., Корольова Т., Трош Т., Гудзенко О. Українська мова. Українська література / М. Радишевська, В. Погребенник, В. Михайлюта, Т. Корольова, Т. Трош, О. Гудзенко. – К.: ТОВ «Казка». – 2009. – 864 с.
6. Український правопис / АН України, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні; Ін-т української мови – 4-те вид., випр. й доп. – К.: Наук. Думка, 1993. – 240 с.
7. Pheby John and others The Oxford-Duden Pictorial English Dictionary / John Pheby – Oxford, Moscow. – 1985. – 816 с.

О. Драпак, асистент

БГМУ (Буковинский государственный медицинский университет), Черновцы

РОДИТЕЛЬНЫЙ ПАДЕЖ КАК КОМПОНЕНТ ПАДЕЖНОЙ СИСТЕМЫ УКРАИНСКОГО ЯЗЫКА ПОСТСОВЕТСКОГО ПЕРИОДА И КАК ОБЪЕКТ ИЗУЧЕНИЯ ИНОСТРАНЦЕВ

Автор дає сводную характеристику родительного падежа в украинском языке для иностранцев (с объяснением на английском языке): условия его употребления, грамматические формы изменяемых по падежам частей речи, особенности согласования этих частей речи и вопросы к ним в родительном падеже. Для лучшего усвоения материала автор также представляет таблицы, итоговые вопросы и упражнения.

Ключевые слова: родительный падеж, род, окончание, вопрос, согласование, упражнение.

Drapak O., assistant professor
BSMU (Bukovinian state medical university), Chernivtsi

THE GENITIVE CASE AS A COMPONENT OF THE CASE SYSTEM OF THE UKRAINIAN LANGUAGE OF POST-SOVIET PERIOD AND AS AN OBJECT OF LEARNING OF FOREIGNERS

The author gives summary characteristics of the genitive case in the Ukrainian language for foreigners (with explanation in English): conditions of use of the genitive case, grammatical forms of parts of speech which change according to cases, peculiarities of coordination of these parts of speech and questions to them (to these parts of speech) in the genitive case. For better mastering material the author also gives tables, final questions and exercises.

Key words: *the genitive case, gender, end, question, agreement, exercise.*

УДК 372.881.161.1

Борисенко Н. А., канд. филол. наук, вед. науч. сотр.
Психологический институт Российской академии образования, Москва, Россия

О НЕОБХОДИМОСТИ ВВЕДЕНИЯ ТЕРМИНА «ОБОГАЩЕНИЕ КУЛЬТУРНОГО ФОНДА» В КОНЦЕПЦИЮ УЧЕБНИКОВ НОВОГО ТИПА ПО РУССКОЙ ФИЛОЛОГИИ

В статье анализируется термин «культуроведческая компетенция» и утверждается, что сводить культуроведческую компетенцию к изучению национально-ориентированной лексики – значит до крайности сужать сущность данного вида компетенции. Обосновывается закономерность и необходимость введения в научный оборот, в частности в концепцию создания учебников нового типа по русскому языку, термина «обогащение культурного фонда»; исследуется генезис и смысловое наполнение термина. Выделяются основные направления, реализующие задачу обогащения культурного фонда учащихся в учебниках курса «Русская филология» под ред. Г. Г. Граник.

Ключевые слова: *язык и культура, культуроведческая компетенция, обогащение культурного фонда, преподавание русского языка, учебники нового типа.*

Казалось бы, доказывать тезис о связи обучения родного языка с культурой и об образовании как условии существования и развития культуры – значит множить число общих мест. Но стоит только начать характеризовать культуру выпускников школ (русских, украинских, британских...), как проблема уже не выглядит банальной и, к сожалению, долго еще не попадет в разряд неактуальных.

Что можно противопоставить кризису культуры и образования и какую роль в преодолении этого кризиса может сыграть **школьный учебник**, если понимать под последним не только средство передачи информации и тренажер для отработки умений и навыков,

© Борисенко Н. А., 2014